

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
alicia.eklund@regeringskansliet.se

**Remissvar över betänkandet SOU 2025:75 Folkbokföring,
biometri och brottsbekämpning**
(Fi2025/01382)

Sammanfattning

Migrationsverket väljer att i huvudsak yttra sig över den tredje delen i utredningen som rör biometri.

Migrationsverket ser positivt på förslagen om utökad användning och delning av biometriska uppgifter. Det kan förenkla handläggningen i områden som exempelvis handläggningen av ärenden om arbets- och uppehållstillstånd, återvändande och medborgarskap.

Migrationsverket anser att det är angeläget att förslagen samordnas med pågående och nyligen avslutade lagstiftningsprojekt samt betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80), som föreslår ändringar i utlänningsdatalagen (2006:27) som innebär en utökning av Migrationsverkets upptagning, lagring och hantering av biometri gällande personer som sökt uppehållstillstånd på andra grunder. Det bör även samordnas med de anpassningar som görs till EU:s migrations- och asylpakt.

Synpunkter på utredningens förslag

Migrationsverket ser positivt på de föreslagna ändringarna i 15 § utlänningsdatalagen och den bestämmelsen som föreslås i 17 kap. 4 § utlänningslagen (2016:27).

Migrationsverket välkomnar förslagen om ändringar i folkbokföringslagen (1991:481) och lagen (2022:1697) om samordningsnummer som innebär att Skatteverket får ta ansiktsbilder och fingeravtryck i samband med myndighetens identitetskontroller.

Migrationsverket välkomnar förslagen som ger Skatteverket möjlighet använda automatiserad ansikts- och fingerjämförelse för att fastställa identitet inom ramen för identitetskontroller samt att Skatteverket ges möjlighet att använda automatiserad ansikts- och fingerjämförelse på de uppgifter som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlänningsdatalagen.

Migrationsverket anser att det är positivt att Skatteverket ges möjlighet att lagra sådana uppgifter. Frågor om identitet i folkbokföringen kan aktualiseras under individens livslängd. En längre lagringstid än tio år kan ytterligare förhindra att personer använder sig av andra personers identiteter genom identitetsstöld och olovligt bruk av identitet.

Migrationsverket välkomnar även bestämmelserna om att Skatteverket på begäran ska lämna ut uppgifter om de behövs i handläggning av ärenden eller kontroll av någons identitet i Migrationsverkets verksamhet, se föreslagna bestämmelser i 26 j § folkbokföringslagen och 2 kap. 4 i § lagen om samordningsnummer.

Angående brottsrubriceringen främjande av oriktig folkbokföring (avsnitt 19.3.2)

Det framgår på sidan 323 i betänkandet att medhjälp till folkbokföringsbrott torde förutsätta att medhjälparen lämnar oriktiga uppgifter till Skatteverket och därmed är gärningsman snarare än medhjälpare. Ur ett människohandelsperspektiv är det viktigt att den nya brottsrubriceringen främjande av oriktig folkbokföring träffar de gärningar där den folkbokförde utnyttjas eller tvingas till felaktig folkbokföring av en annan person.

Särskilt om begränsningarna i utlänningsdatalagen (avsnitt 27.6)

Av 15 § utlänningsdatalagen framgår en begränsning. Det framgår att uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren endast får användas vid prövning av ansökningar om uppehållstillstånd där skäl som anges i 4 kap. 1-2 a §§ utlänningslagen åberopas. Migrationsverket hantering av biometriska uppgifter omfattar därmed inte ansökningar i andra ärenden om uppehållstillstånd.

Begränsning i 15 § utlänningsdatalagen avseende på vilka grunder som uppehållstillståndet prövas kommer sannolikt medföra att det innebär en begränsning för Skatteverket att hantera uppgifter genom automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse. Det kan tilläggas att 4 kap. 2 a § utlänningslagen har upphävts och det behöver ses över om hänvisningen fortfarande behövs utifrån tidigare upptagna biometriuppgifter.

Angående Skatteverkets uppgiftsskyldigheter (avsnitt 27.10)

Migrationsverket anser att Skatteverket på eget initiativ bör ha uppgiftsskyldighet att inkomma med uppgifter och kopior på id-handlingar till Migrationsverket vid misstanke om att en utlänning uppträder under en falsk, felaktig eller utnyttjad identitet. Detta i syfte att stävja missbruk. Av den myndighetsgemensamma rapporten Uppdrag i regleringsbrev 2023 – Gemensam analys av ökad samverkan i återvändandearbetet, dnr 1.1.2-2023-11249, på sidan 8 framgår följande. ”Skatteverket har inte någon generell underrättelseskyldighet gällande aktuell målgrupp gentemot verkställande myndigheter. Skatteverket kan dock lämna ut information till verkställande

myndigheter om dessa ställer fråga om en specifik individ, men det är då upp till varje handläggare på Skatteverket att avgöra om det finns någon sekretessbrytande regel i aktuellt ärende.”

Frågan om identitet är mycket viktig i samtliga av Migrationsverkets processer och om det framkommer oegentligheter kring identitetsuppgifterna utgör det ofta skäl för en omprövning av utlänningens rätt att vistas i Sverige. Finns det ingen sådan uppgiftsskyldighet finns det en reell risk att personer som har tillstånd i landet på felaktiga grunder eller under en felaktig identitet tillåts ha kvar sina tillstånd, trots att Skatteverket uppmärksammat felaktigheten. Det riskerar också att leda till att Migrationsverket grundar framtida beslut på ett felaktigt underlag.

Uppgiftsskyldigheten bör utformas så att Skatteverket är skyldigt att lämna över identitetsuppgifter och handlingar till Migrationsverket när det uppmärksammar indikationer på oriktiga identitetsuppgifter (exempelvis när Skatteverket påbörjar en granskning av identitetsuppgifterna som finns registrerade eller när indikationer uppstår under registreringsprocessen).

Det bör tydliggöras om regeringen anser att Skatteverket kan lämna sådana uppgifter till Migrationsverket på eget initiativ och utan föregående begäran, om 10 kap. 15 a § och 6 kap. 5 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) blir verklighet, se de lagändringar som föreslås i Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse, prop. 2024/25:180, respektive slutbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45).

Det kan läggas till att sekretessen inom Skatteverket kan hindra att uppgifter lämnas från Skatteverkets beskattningsverksamhet till folkbokföringsverksamheten och det bör säkerhetsställas att sådan information kan lämnas för att garantera en korrekt folkbokföring. Migrationsverket har exempelvis sett att s.k. säsongsanställda har flera samordningsnummer och vid kontroll framkommer att lön har betalats ut av arbetsgivaren till ett äldre samordningsnummer.

Särskilt om undantaget för EES-medborgare (avsnitt särskilda yttranden)

När det gäller gallring vid medborgarskap i Migrationsverkets verksamhet vill Migrationsverket särskilt påpeka att det förekommer att svenska medborgare, EU-medborgare och andra EES-medborgare söker asyl i Sverige i en annan identitet. Det föreslagna reglerna i utredningen kommer, i de flesta fall, inte göra det möjligt för Migrationsverket och Skatteverket att upptäcka dessa multipla identiteter och missbruk av asylprocessen, och inte heller annat identitetsmissbruk i efterföljande processer.

Det finns inget som hindrar att en svensk medborgare söker uppehållstillstånd i en annan identitet eller inkommer till Skatteverket med handlingar i en annan

identitet i ett ärende om folkbokföring eller samordningsnummer, trots utredningens förslag.

Utformningen av en ytterligare anmälningsskyldighet i folkbokföringslagen (bilaga 2)

Migrationsverket välkomnar förslaget till bestämmelsen i 27 a § folkbokföringslagen, som framgår av Bilaga 2 till betänkandet, genom vilken den folkförde till Skatteverket ska anmäla en ny uppgift som beror på en händelse utanför Sverige och som gäller hans eller hennes namn, födelsetid, medborgarskap, könstillhörighet eller civilstånd. Sådan information är av vikt när Migrationsverket ska pröva ärenden om uppehållstillstånd och medborgarskap. Detta då det borde finnas en skyldighet att upplysa Skatteverket om att man har ändrat stora delar av sin identitet i utlandet och uppträder under en annan identitet utanför Sverige.

Förslagets påverkan på Migrationsverkets verksamhet

Ökad användning av biometri, och ökat informationsutbyte med Skatteverket, kommer med största sannolikhet leda till ökade kostnader för Migrationsverket, både för personella resurser och IT-utveckling. Förhoppningsvis kommer förslagen leda till minskad manuell informationsöverföring mellan myndigheterna.

Gällande särskild kontroll vid passmyndigheterna inför tilldelning och förnyelse av samordningsnummer vill Migrationsverket nämna att detta kan komma att påverka verket då verket tillhandahåller IT-stöd för att ta upp fingeravtryck, ansiktsbilder och registrera ansökningar om svenskt pass (RESUM) vid utlandsmyndigheterna.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Anita Falkenhall. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Carl Bexelius, den tillförordnade biträdande avdelningschefen Åsa Nyblom och den ställföreträdande enhetschefen för rättsenheten Margareta Bergman deltagit.

Maria Mindhammar
Generaldirektör